

POCTIVÁ STAVBA

Vydání mimo pravidelnou páteční řadu. Pět článků o tom, co se ve světě staví, přestavuje a opouští, a co z toho platí i u nás.

SOBOTA 5. ZÁŘÍ 2026

MIMOŘÁDNÉ VYDÁNÍ Č. 2

5 ČLÁNKŮ

PÍŠE OTAKAR HOBZA

REPORTÁŽ

USA

Deset let fotí domy, ze kterých lidé odešli a nechali v nich všechno

Americký fotograf Bryan Sansivero vydal knihu America the Abandoned. Dvě stě snímků z domů, kde na stole pořád stojí hrnek a v šatníku visí kabát. Dívám se na ně jako stavař a vidím diagnózu, ne romantiku.

ČÍST CELÝ ČLÁNEK 9 minut ▲

Bryan Sansivero přes deset let objíždí Spojené státy a fotí opuštěné domy zevnitř. Kniha America the Abandoned vyšla 14. října 2025 u nakladatelství Artisan a je v ní kolem dvou set snímků.

Farmy, měštanské vily s věžičkami, obyčejné domy na konci obyčejné ulice.

Fotí je tak, jak je našel. Nic nepřestavuje, nic si nepřináší. Nábytek, oblečení, knihy, hračky, nádobí na stole. Vypadá to, jako by majitelé odešli před hodinou a za chvíli se vrátí. Nevrátili se.

Důvody, proč lidé z domu odešli, jsou podle nakladatele různé. Exekuce. Vada konstrukce, na kterou nikdo neměl peníze. Smrt majitele, po níž se nenašel nikdo, kdo by dům chtěl nebo utáhl. O většině bývalých obyvatel se nic neví a to je na těch snímcích to nepříjemné.

Nakladatel knihu popisuje jako „časovou schránku a tichou připomínku, že všechno, co vlastníme, je dočasné“. Sansiverovy fotky ale kromě té melancholie ukazují ještě něco, co v recenzích nikdo nepojmenoval.

Co na těch fotkách vidí stavař

Když si ty snímky prohlížím, nevidím nostalgii. Vidím pořadí, ve kterém se dům rozpadá. To pořadí je skoro vždycky stejné a začíná nahoře.

Nejdřív selže krytina nebo oplechování. Do konstrukce začne zatékat. Trvá roky, než si toho někdo všimne, protože voda si najde cestu podél krokve a objeví se o pět metrů dál. Pak přijde na řadu strop. Propadlý strop je na Sansiverových snímcích nejčastější motiv, protože právě tam voda pracuje nejdéle a nejtišeji.

Druhá věc je vypnuté topení. To vlhkost nezastaví, jen jí dá volnou ruku. Konstrukce chladne pod rosný bod, na stěnách kondenzuje voda, omítka vlhne a tapeta se odlepuje v celých pásech. Přesně to je na těch fotkách vidět a poznáte to podle toho, že papír visí ze zdi shora dolů.

Třetí je voda v rozvodech. Když se dům opustí přes zimu a nikdo nevypustí systém, potrubí zamrzne a praskne. Na jaře pak teče, dokud někdo nezavře hlavní uzávěr. Někdy to neudělá nikdo a dům se rok napájí zevnitř.

Čtvrtá je dřevo. Ve stálé vlhkosti nad dvacet procent se v trámech usadí dřevokazné houby. Dřevomorka domácí umí prorůst zdívkou do vedlejší místnosti a žít se dál. Když ji uvidíte, konstrukce už není nosná. Jen zatím drží tvar.

Co to znamená v Česku

Opuštěné domy nejsou americká specialita. Sčítání 2021 napočítalo v Česku 859 894 neobydlených bytů. Ministerstvo pro místní rozvoj z toho

eviduje zhruba dvě stě tisíc v bytových domech, zbytek jsou hlavně rodinné domy.

Neobydlený neznamená opuštěný. Část z toho jsou chalupy, část dědictví v řízení, část byty čekající na nájemníka. Nemalý díl jsou ale domy, do kterých rok nikdo nevstoupil a nikdo v nich netopí. Ty se chovají přesně jako ty na fotkách, jen jsou o pár let pozadu.

Kvůli tomu ten text píšu. Když zdědíte dům, do kterého se rok nechystáte, udělejte čtyři věci. Zavřete a vypusťte vodu. Nechte v domě mírné temperování kolem osmi stupňů, ať konstrukce nejde pod rosný bod. Vyčistěte okapy a svody, protože ucpaný okap namočí zeď pod sebou úplně spolehlivě. A jednou za čtvrt roku tam zajděte a podívejte se na strop pod střechou.

Kdo takový dům prodává nebo kupuje po delší době bez užívání, ať počítá s tím, že vada nebude vidět na omítce v obývací. Bude v konstrukci nad hlavou a ve dřevě, na které není vidět. To se neodhaduje pohledem z chodby a nedá se to poznat z fotek v inzerátu.

Sansivero fotí konec toho příběhu. Nás zajímá jeho začátek, protože ten se dá ještě zastavit.

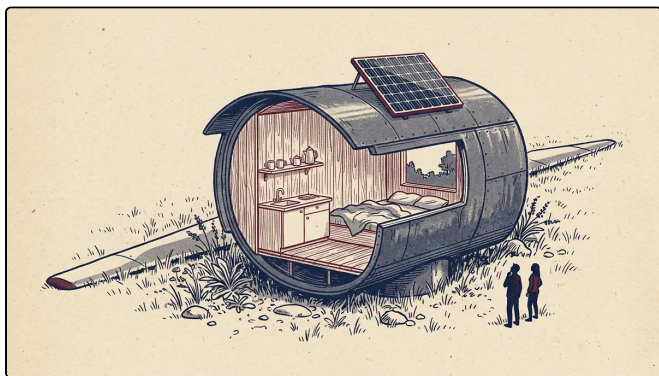
→ zdroj: Zdroje: CNN Style: fotograf a jeho opuštěné domy
(<https://edition.cnn.com/2025/11/03/style/abandoned-homes-america-bryan-sansivero-photography>) • Colossal: America the Abandoned

(<https://www.thisiscolossal.com/2025/09/bryan-sansivero-america-the-abandoned-architecture-book/>) • Hachette Book Group: údaje o knize (<https://www.hachettebookgroup.com/titles/bryan-sansivero/america-the-abandoned/9781648294389/>) • MMR: struktura neobydlených bytů v Česku (https://mmr.gov.cz/getmedia/ef940402-53fa-4622-86a0-f981ac65a49f/Neobydlene_byty_online.pdf) • Sčítání 2021: počet bytů (<https://scitani.gov.cz/pocet-bytu>) • CNN Style: rubrika Architektura (<https://edition.cnn.com/style/architecture>) • Build LLC (blog o stavění, Seattle) (<https://blog.buildllc.com/>) → U nás: K tématu: dřevomorka domácí ve slovníku • rejstřík vad

TECHNOLOGIE NIZOZEMSKO

Z gondoly větrné turbíny udělali dům. Vešel se do ní obývací, kuchyň i koupelna

Nizozemské studio Superuse a značka Blade-Made vzali strojovnu vysloužilé větrné elektrárny, položili ji na zem a udělali z ní obytnou jednotku. Zajímavější než ten dům je otázka, co se stane s tisíci dalších.

ČÍST CELÝ ČLÁNEK 6 minut ▲

Gondola je ta bedna nahoře na stožáru. Sedí v ní generátor, převodovka, brzda a hřídel. Když turbína doslouží, gondola se sundá a zůstane z ní kus oceli a kompozitu, se kterým si nikdo neví rady.

Tým kolem studia Superuse, značky Blade-Made a energetické firmy Vattenfall vzal gondolu turbíny Vestas V80 o výkonu dva megawatty, která předtím stála v rakouském Golsu, a přestavěl ji na obytnou jednotku. Vešel se dovnitř obytný prostor, kuchyňský kout a koupelna, dohromady zhruba sedmatřicet metrů čtverečních. Elektřinu dodává fotovoltaika, teplo tepelné čerpadlo, teplou vodu solární ohřev. Poprvé se to ukázalo na Dutch Design Week v říjnu 2024.

Zajímavé je, co si vybrali. Nešli po nejnovější a největší gondole, kde by bylo místa dost. Vzali jednu z nejmenších, aby se výsledek vešel do místních stavebních předpisů. Kdyby to udělali obráceně, měli by hezčí interiér a nepoužitelný precedens.

Jos de Krieger ze Superuse to shrnul větou, že „když je možná tak složitá konstrukce jako dům, jsou schůdná i mnohem jednodušší řešení“.

Číslo, kvůli kterému to není kuriozita

Gondol téhle generace je po světě kolem deseti tisíc a většina jich pořád točí.

Odstavovat se budou postupně v příštích letech, jedna po druhé, na místech, kde k nim vede zpevněná cesta a stojí tam jeřáb.

Horší je to s listy. Jsou z kompozitu se skelnými vlákny a termosetovou pryskyřicí, tedy z materiálu navrženého tak, aby dvacet let vydržel počasí. Právě proto se špatně rozebírá. Podle studie z roku 2017 vznikne po světě do roku 2050 zhruba 43 milionů tun odpadu z listů. Nejvyšší podíl připadá na Čínu, zhruba čtvrtina na Evropu a zhruba šestina na Spojené státy.

Dnes listy nejčastěji končí na skládce nebo v cementárně jako palivo. Spalování v cementárně aspoň nahradí uhlí. Materiál se ale nevrátí nikam a vlákno je pryč.

Co to znamená v Česku

Česká větrná energetika je malá. Podle Energetického regulačního úřadu tu bylo v roce 2025 instalováno kolem 358 megawattů. Aktualizovaný národní klimaticko-energetický plán počítá do roku 2030 s 1 500 megawatty. To je zhruba čtyřnásobek a znamená to, že se tu během několika let postaví násobně víc strojů, než kolik jich dnes stojí. Za dvacet let je bude potřeba odstrojit.

Pro stavaře je ale zajímavější zadání než ty turbíny. Když se dnes staví, hraje se na to, aby to stálo. Málokdo řeší, jak se to

jednou rozebere. Ten rozdíl je v hlavě projektanta a v detailu. Lepený spoj se nerozebere. Šroubovaný ano. Zalitá výztuž se nerozebere. Suchý spoj ano.

Na tohle téma stojí za čtení blog kanceláře Build LLC, který dlouhodobě sleduje evropskou praxi rozebíratelných staveb. Belgický Rotor a nizozemský Lagemaat ukazují, že demolice se dá nahradit demontáží, když se s tím počítá od začátku a existuje někdo, kdo ty díly odkoupí.

V Česku máme stavební recyklát běžně. Drtí se z betonu a cihel a jezdí do podkladních vrstev. To je sestup o třídu níž, ze kterého už cesta nahoru nevede. Skutečné znovupoužití prvku, tedy vzít trám, panel nebo ocelový profil a dát ho do další stavby, je u nás pořád spíš výjimka a naráží většinou na jednu věc. Nikdo neručí za vlastnosti použitého dílu.

Ta gondola v Nizozemsku není odpověď na bytovou krizi. Je to důkaz proveditelnosti a v oboru, kde se hodně mluví a málo staví, má takový důkaz cenu.

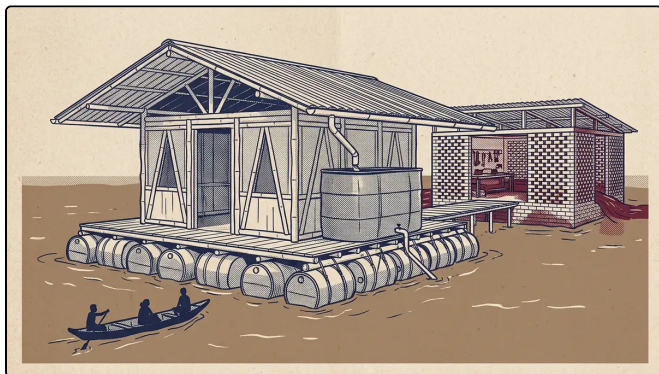
→ zdroj: Zdroje: CNN Style: micro homes z turbín (<https://edition.cnn.com/style/wind-turbine-blade-made-tiny-home-hnk-spc>) • Popular Science: nacelle tiny home (<https://www.popsci.com/environment/wind-turbine-tiny-home/>) • Dezeen: Blade-Made micro home (<https://www.dezeen.com/2025/05/12/blade-made-former-wind-turbine-micro-home/>) • Liu, Barlow: Wind turbine blade waste in 2050 (<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0956053X17300491>) • oEnergetice: report o elektroenergetice ČR 2025

(<https://oenergetice.cz/energostat/report/rocní/2025>) ·
CNN Style: rubrika Architektura
(<https://edition.cnn.com/style/architecture>) · Build
LLC (blog o stavění, Seattle)
(<https://blog.buildllc.com/>) → U nás: K tématu:
stavební recyklát ve slovníku · tepelné
čerpadlo ve slovníku

ARCHITEKTURA VIETNAM

Vietnamci staví domy, které povodni neodporují. Nechají ji projít

Bambusový dům plave na plastových sudech. Dílna z děrovaných cihel pustí povodňovou vodu skrz stěnu a nic se jí nestane. Vietnamští architekti neřeší, jak vodu zastavit, ale jak s ní vydržet.

ČÍST CELÝ ČLÁNEK 7 minut ▲

Vietnam má přes tři tisíce kilometrů pobřeží a patří k nejohroženějším zemím světa. Víc než sedmdesát procent obyvatel je pravidelně vystaveno tajfunům, povodním nebo pronikání slané

vody. Rok 2020 stál zemi deset miliard dolarů, tedy 3,2 procenta hrubého domácího produktu.

V Mekongské deltě žije osmnáct milionů lidí. Rozvojový program OSN odhaduje, že do roku 2100 bude čtyřicet procent delty pod vodou. To není výhled na jednu katastrofu, to je výhled na trvalý stav.

Hanojské studio H&P Architects na to odpovědělo prototypem plovoucího bambusového domu z roku 2022. Nosnou část tvoří trojúhelníkový rám ze silnostěnného bambusu a celek plave na recyklovaných plastových sudech. Přesah střechy sbírá dešťovou vodu a nese fotovoltaiku. Dveře a okna se dají otevřít dokořán v suchu a zavřít natěsno v bouři.

Prototyp postavili za šest týdnů a stál pět tisíc dolarů. Se zkušenou partou to podle autorů jde za dva týdny. Zakladatel studia Doan Thanh Ha o něm mluví jako o praktické alternativě pro miliony domácností s nízkými příjmy.

Ve středním Vietnamu postavilo studio Tropical Space keramickou dílnu s děrovanými cihelnými stěnami. Když přijde povodeň z řeky, voda projde stěnou skrz a zase odejde. Zdivo se nemá čeho chytit a nic nadržuje tlak. Police a úložné plochy jsou zhruba dva metry nad podlahou. V nejteplejších měsících ta samá děrovaná stěna větrá a pouští dovnitř světlo. Dílna vznikla v roce 2016, přístavba v roce 2023.

Nguyen Hai Long z Tropical Space to popsal takhle: „Nenavrhli jsme tu stavbu tak, aby vodě odolávala. Stojí tam a tiše ji pozoruje.“

Komunitní dům Casamia u Hoi An stojí na dvaadvaceti bambusových obloukových vaznících a klenba má skoro devět metrů rozponu. Přežil tajfunovou sezónu roku 2020, která v regionu nadělala velké škody. Vo Trong Nghia, který bambus prosazuje nejdéle, tvrdí, že máčený a uzený bambus vydrží až padesát let.

Kde to drhne i tam

Vietnamský stavební zákon bambus jako trvalý stavební materiál neuznává a pro domy na vodě nemá jasnou cestu k povolení. Národní normu pro stavění z bambusu má na světě jen osm zemí. Takže i tam, kde ten materiál roste za barákem a lidé s ním umí pracovat, je hlavní překážka papír, ne technika.

Co to znamená v Česku

Nemáme tajfuny ani deltu. Povodně máme a září 2024 to připomnělo dost hlasitě. V záplavových územích u nás pořád stojí desítky tisíc domů a většina jich nikam nepůjde.

Rozdíl mezi vietnamským a českým přístupem je v tom, co dům dělá, když voda přijde. Běžná česká novostavba je postavená tak, aby voda dovnitř nešla. Když se přesto dostane dovnitř, je z toho

škoda skoro na celém interiéru.

Sádrokarton nasákne a musí ven.

Minerální vata v příčce nasákne a musí ven. OSB deska nabobtná. Laminátová podlaha se zvedne. Dřevěné zárubně se zkroutí. Za tři týdny máte plíseň v každé příčce.

Vietnamská odpověď je jiná. Přízemí se navrhne jako obětované. Materiály, které vodu snesou, tedy keramika, beton, lité teraso, vápenná omítka bez sádry. Rozvody a elektřika nad předpokládanou hladinou. Nábytek, který jde odnést. Když voda odejde, dům se umyje a bydlí se dál.

U nás se to dá dělat taky a stojí to míň, než se čeká. Jde hlavně o rozhodnutí v projektu, ne o technologii. Zásuvky výš. Kotel a rozvaděč do patra. V přízemí obklad místo sádrokartonu. Dveře, které snesou nasáknutí. Kdo staví v místě, kde už jednou byla voda, ať se na tenhle seznam podívá dřív, než bude mít hotovou hrubou stavbu, protože potom už je to jen drahé lepení.

A ještě jedna věc, kterou si z Vietnamu беру. Oni tu vodu nepovažují za nepřítele ani za výjimku. Počítají s ní jako s ročním obdobím. My s ní počítáme jako s pojistnou událostí, a to je přesně ten důvod, proč nás pokaždé překvapí.

→ zdroj: Zdroje: CNN Style: vietnamská architektura a klima (<https://edition.cnn.com/2025/08/28/style/vietnam-architecture-climate-dfi>) • Přetisk téže reportáže (KVIA) (<https://kvia.com/news/2025/08/28/amid-growing-climate-threat-vietnams-architects-turn-to-tradition/>) •

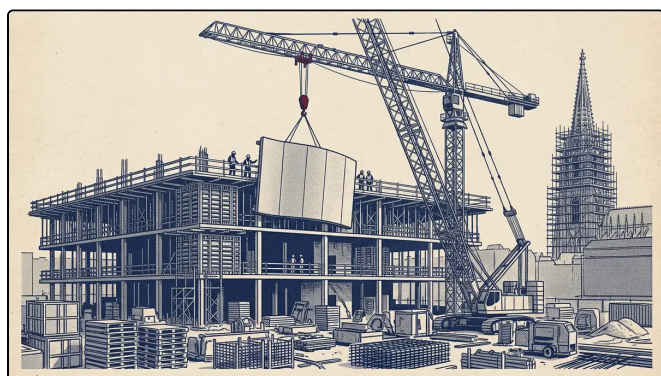
Domus: co se lze naučit od Vietnamu
(<https://www.domusweb.it/en/sustainable-cities/gallery/2025/09/29/vietnam-architecture-research-climate-change.html>) • CNN Style: rubrika Architektura
(<https://edition.cnn.com/style/architecture>) • Build LLC (blog o stavění, Seattle)
(<https://blog.buildllc.com/>) → U nás: K tématu: hydroizolace ve slovníku • rejstřík vad

ARCHITEKTURA SVĚT

Svět si na rok 2026 naplánoval Guggenheim i věž Sagrady. Ostrava mezitím zastavila práce

Přehledy neočekávanějších staveb roku 2026 jsou plné jmen jako Gehry, Zumthor, Hadid nebo Snøhetta.

Termíny v nich čtu jinak než architekt. Čtu je jako někdo, kdo viděl, co se s termínem na stavbě děje.

ČÍST CELÝ ČLÁNEK 7 minut ▲

Seznam na rok 2026 je nabitý. V Barceloně má Sagrada Família dostat ústřední věž vysokou 172,5 metru a stát

se nejvyšší stavbou města. Staví se od roku 1882, takže se ta věta o dokončení psala už mnohokrát.

V Los Angeles se otevírají dvě velké věci. Galerie Davida Geffena pro LACMA od Petera Zumthora v dubnu a Lucas Museum of Narrative Art od studia MAD v září.

V Abú Zabí má po dvaceti letech od oznámení otevřít Guggenheim od Franka Gehryho, největší z celé rodiny těch muzeí. V Šanghaji operní dům od Snøhetty. Na Tchaj-wanu most Danjiang od Zaha Hadid Architects, podle autorů nejdelší asymetrický zavěšený most s jedním pylonem na světě. V Londýně přestavba západního křídla Britského muzea od Liny Ghotmeh na ploše přes patnáct tisíc metrů čtverečních.

Milán má vlastní frontu kvůli zimní olympiádě. Aréna od Davida Chipperfielda pro šestnáct tisíc diváků, olympijská vesnice od SOM a kancelářský komplex Citywave od BIG s dřevěnou markýzou dlouhou sto čtyřicet metrů.

Proč se na taková data dívám s rezervou

Termín otevření je marketingové datum. Datum, kdy je stavba hotová, bývá jiné. Mezi tím leží kolaudace, zkušební provoz, seřízení techniky a odstraňování vad z přejímky. U kulturní stavby k tomu přibude akustické ladění, které se dělá až

v hotovém sále a umí posunout otevření o měsíce.

Druhá věc je, že velké stavby se skoro nikdy nezdrží kvůli tomu, co je vidět na vizualizaci. Zdrží se kvůli tomu, co se najde, když se otevře stávající konstrukce. To platí od rodinného domu po koncertní sál a je to ta nejlépe zdokumentovaná pravidelnost v celém oboru.

Co to znamená v Česku

Nejlepší ukázkou máme doma. V Ostravě roste koncertní sál podle návrhu Stevena Holla, dnes pod názvem VOX. Velký sál pro zhruba třináct set posluchačů, komorní pro 515 a divadelní pro 490.

Původně měl být hotový na konci roku 2027. Ten termín padl a nový je březen 2029. I ten je podle vedení města ohrožený.

Důvod je učebnicový. Stavba se napojuje na Dům kultury z roku 1961 a při otevírání konstrukcí se ukázalo, že řada příček v původní budově není postavená v odpovídající kvalitě a nedá se opravit. Stavební úřad na konci července 2026 nařídil zastavit část stavebních a montážních prací.

Cena se posunula stejným směrem. Projekt jako celek se pohybuje kolem čtyř miliard korun a samotná stavební část může skončit na 3,6 miliardy proti vysoutěženým 2,8 miliardy.

Ostrava v tom není sama a není to ostravská specialita. Přesně takhle vypadá každá rekonstrukce, u které se šetřilo na průzkumu. Sondy do stávající konstrukce stojí desítky tisíc korun. Zjištění, že se příčky musí zbourat, když už stojí lešení, běží fakturace a jsou objednané technologie, stojí stovky milionů.

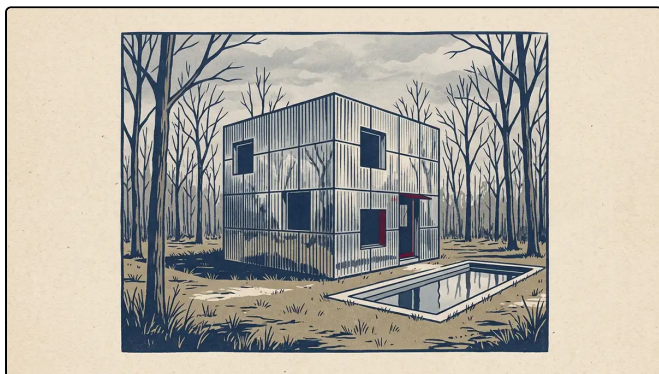
Poučení pro člověka, který nestaví koncertní sál, ale přestavuje dům po babičce, je úplně stejné. Průzkum před projektem, ne během stavby. Otevřít podlahu a strop dřív, než se podepíše smlouva o dílo. A do rozpočtu rezervu, kterou nikdo nechce psát a každý ji nakonec potřebuje. U rekonstrukce bych pod dvacet procent nešel.

Až budete příště číst přehled neočekávanějších staveb roku, přičtete si ke každému datu jeden rok. Trefíte se častěji než ten seznam.

→ zdroj: Zdroje: CNN Style: nové budovy roku 2026 (<https://edition.cnn.com/2026/01/01/style/new-buildings-architecture-2026>) • ArchDaily: 20 neočekávanějších projektů 2026 (<https://www.archdaily.com/1036741/the-20-most-anticipated-projects-of-2026>) • Dezeen: patnáct staveb roku 2026 (<https://www.dezeen.com/2026/01/05/architecture-2026-roundup/>) • iROZHLAS: stavební úřad nařídil zastavení prací (https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/stavebni-urad-naridil-zastaveni-praci-na-koncertni-hale-ostava-bude-muset_2608141329_raf) • Koncertní sál Ostrava: projekt (<https://www.koncertnisaal.cz/projekt>) • CNN Style: rubrika Architektura (<https://edition.cnn.com/style/architecture>) • Build LLC (blog o stavění, Seattle) (<https://blog.buildllc.com/>) → U nás: K tématu: rejstřík vad • přejímka novostavby

Dům z vlnitého hliníku, kde všechno měří 2,13 metru

Architekti Max Worrell a Jejon Yeung si po jedenácti letech praxe postavili vlastní dům v Hudson Valley. Celý stojí na krychli o hraně sedmi stop. Okna, kuchyňský ostrov i postel. Ta krychle drží dům pohromadě i tam, kde ji není vidět.

ČÍST CELÝ ČLÁNEK 6 minut ▲

Studio Worrell Yeung založili Max Worrell a Jejon Yeung v roce 2015 v Brooklynu. Dům na šesti akrech lesa v Hudson Valley je první, který si za tu dobu navrhli sami pro sebe. Má zhruba sto čtyřicet metrů čtverečních. Text a fotky vyšly v Architectural Digest na konci srpna 2026.

Zvenku vypadá jako skladovací objekt nebo land artová instalace. Vlnitý hliníkový plech, reflexní, zatažený asi

patnáct centimetrů pod terén, takže dům nemá viditelný sokl a působí, jako by ze země vyrůstal. To zmatení je podle autorů záměr.

Uvnitř běží přísná geometrie. Celý dům je poskládaný z krychlových modulů o hraně sedmi stop, tedy zhruba 2,13 metru. Stejný rozměr drží okna, kuchyňský ostrov i plošina s postelí. Venku k tomu patří bazének zhruba 2,1 krát 4,3 metru.

Uprostřed stojí jádro ve tvaru písmene T obložené jasanem. Jsou v něm dvě koupelny s horním světlem a úložné prostory. Kolem něj se volně točí obytná část na jedné straně a soukromá na druhé. Okna nemají žádné závěsy ani rolety.

Jejon Yeung o tom mluví takhle: „Hrajeme si s tím, co je skryté a co odhalené.“ Dodává, že dům je plný šikmých průhledů do dalších místností a nic v něm není přímočaré.

Autoři přiznávají ještě jednu praktickou funkci. Některé prvky, třeba čtvercový kuchyňský ostrov, byly testy nápadů, které klientům navrhli a klienti je nikdy neodsouhlasili. Teď je mají postavené a klient si je může přijít osahat.

Proč mě na tom zajímá zrovna ten modul

Modul je nástroj kázně. Když se rozhodnete, že všechno v domě je

násobek jednoho rozměru, spousta rozhodnutí odpadne sama. Rozměr okna se neřeší. Poloha příčky se neřeší. Vazba obkladu se neřeší. A hlavně se to na stavbě nedá jen tak posunout, protože posun by byl vidět všude najednou.

V Česku moduly na papíře máme a na stavbě je pouštíme z ruky. Projekt počítá s rastrem, na stavbě se příčka postaví o pět centimetrů vedle, protože to tak vyšlo, a v tu chvíli to nikoho netrápí. Za půl roku se to projeví na spárořezu v koupelně a na tom, že vestavěná skříň nesesedí ani po předělání.

Kdo staví na modulu, potřebuje k tomu odpovídající tolerance a hlavně někoho, kdo je kontroluje průběžně. Přesnost, kterou takový dům potřebuje, není v běžné české praxi samozřejmost. Zaměření hotové hrubé stavby a jeho porovnání s projektem stojí zlomek toho, co stojí předělaná kuchyňská linka.

Co to znamená v Česku

Ještě dvě věci, které by u nás chtěly domyslet. Vlnitý hliník zatažený pod terén vypadá skvěle a v našich podmínkách je to riziková zóna. Kov u země znamená vlhkost, střídavé smáčení a v zimě

posypovou sůl. Hliník korodovat umí, hlavně v kontaktu s jiným kovem a s vlhkým zdivem.

Druhá věc je rosný bod. Reflexní kovová fasáda rychle chladne. Za jasné noci se ochladí pod teplotu vzduchu a orosí se z vnější i vnitřní strany. Když je za plechem provětrávaná mezera a difuzně otevřená skladba, nic se neděje a voda se odvětrá. Když ne, vlhkost skončí v izolaci a za pět let poznáte, kde přesně.

Takže ano, ten dům je krásný a ta kázeň se mi na něm líbí nejvíc. Zároveň je to připomínka, že hezký detail je vždycky odpověď na konkrétní klima a konkrétní materiál. Přenést ho jedna ku jedné z Hudson Valley na Vysočinu znamená přenést i problémy, na které tam odpověď nepotřebovali.

→ zdroj: Zdroje: Architectural Digest: dům Worrell Yeung v Hudson Valley (<https://www.architecturaldigest.com/story/max-worrell-and-jeon-young-hudson-valley-home>) • Worrell Yeung: o studiu (<https://www.worrellyeung.com/about>) • CNN Style: rubrika Architektura (<https://edition.cnn.com/style/architecture>) • Build LLC (blog o stavění, Seattle) (<https://blog.buildllc.com/>) → u nás: K tématu: rovinnost ve slovníku • kalkulačka geometrických odchylek